

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

LETO (año) XLVIII št. 1-2

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

januar-juliji 2001

SMISEL ZA SEDANJOST

....Da človek izgubi smisel za sedanjost, je večkrat dovolj premočna teža preteklosti in preveliko upanje, ki ga stavljamo v prihodnost. Med obema dobi sedanjost izrazit značaj prehodnosti in začasnosti. Težko jo je globlje in resneje doživljati. Louis Lavelle je zapisal, da tiči na dnu vseh ljudi neki mesianizem, ki ni nič drugega kot beg pred sedanjostjo. Mnogi so podobni tistim Judom, ki uporabljajo svoje življenje najprej z mislimi uhajajoč v preteklost prerokov, da nato lahko znova z upanjem beže v prihodnost, ki jo bodo izpolnile prav te prerokbe.

Včasih preveliko upanje z leti izhira in preda svoje mesto dvomu ali celo tihemu brezupju. Vendar tako izhirano upanje le redkokdaj privede do sprave s sedanjostjo, ker globinske intencije kakor iz fizikalne vztrajnosti ostanejo kar naprej naperjene v nedoločeno prihodnost.

Čeprav v takem razpoloženju ni moči govoriti o sovraštvu ali zameri, so praktične posledice, kolikor se tiče doživljanja sedanjosti, enake kot pri sovraštvu. Sedanjost postane za nas votla, prehodna in površna, mi pa zanjo odmaknjeni, nepričujoči in neudinjani. Neposredna življenska ljubezen postane premnogokrat v takem vzdušju skoraj nemogoča. To je eno najkočljivejših bivanjskih vprašanj našega zdomstva.

Zato je tako pomembno za nas v zdomstvu, da se znamo živeti v sedanjost in polno zajemati iz sedaj obstoječih možnosti. Sedanjost je področje, na katerem se uveljavlja dejavna zvestoba, ki zna na učinkovit način s sodobnimi dejanji pričevati o dragocenosti naše preteklosti in o pomembnosti naših minulih naporov in borb. Sedanjost je pa tudi osnova, iz katere se gradi naša resnična, neutvarna prihodnost. Preteklost je minula in prihodnosti še ni, samo sedanjost je v naših rokah. Samo sedaj in tukaj res lahko kaj naredimo, da bo preteklost skladno nadaljevana in da ne bo njen dober glas trpel zaradi naše malodajavnosti ter da bo po drugi strani prihodnost dobro pripravljena in pravično prislužena.

Odlomek iz spisa »Čas v zdomstvu«,
dr. Milan Komar
(Zbornik ZS 1968, str.5)

O KULTURNIH IZMENJAVAH

Pred 16 leti je prof. Jože Velikonja objavil v Meddobju (1985, št. 3/4) esej z naslovom **Povezanost v slovenskem kulturnem prostoru**. Takrat se je namreč dosti govorilo o enotnem slovenskem kulturnem prostoru, v smislu, da je treba podreti pregrade med maticno, zamejsko in zdomsko Slovenijo. Vsaj kulturni prostor naj se zedini na enem samem temelju: na slovenstvu, ki naj bo tudi naloga in cilj. Takrat smo bili še odrezani od matice - in tudi vedno bolj oddaljeni drug od drugega, saj je bil razvoj različnih izseljenških skupnosti pač različen, pogojen po različnih okoljih. V članku avtor ugotavlja tudi tole. Ker naša moč ni v številčnosti ampak je "navezana bolj na aktivnost, moramo ojačiti navezanost in povezanost, ki nam bo omogočala večjo dejavnost." (str. 168) Svetuje vsestransko prenovitev organizacij in da je treba opustiti preživele predvojne organizacije. In nadaljuje: "V Buenos Airesu sem leta 1984 svetoval, naj podrejo zidove med uradi slovenskih organizacij v centralni hiši. Dejansko in simbolično. Če do tega ne pride, bodo v letu 2000 še stali zidovi, a vrata bodo zaklenjena, na dvorišču se bodo igrali otroci iz sosesčine, ki ni slovenska; Marijo Pomagaj bo verjetno nadomestila lujanska Marija in knežji kamen na plošči na pročelju bo izgubil svoj napis Centro Esloveno. Saj beremo, kako slovenskost izginja iz Triglavskega doma v Villa Devoto. (...) Bistvo slovenskega kulturnega in tudi demografskega preživljanja je v povezanostih, ne v zidovih in spomenikih." (str. 169)

Danes lahko rečemo, da je bil v napovedih odn. strašilih črnogled, a da je v diagnozi in prognozi zadel v polno. Brez vsestranskega povezovanja bi bili zapisani izginotju v tujem okolju.

Danes pa pade v oči dejstvo, da samo pet let pred Demosovo vlado in nato samostojno Slovenijo avtor ni predvideval teh možnosti - vsaj v tako kratkem času ne. A izraža upanje, da bo vsaj za slovensko kulturo v matici napočil dan, ko bo suverena, "ko bo o njej odločalo slovensko predstavništvo brez jugoslovanskih ali partijskih omejitev. Šele tedaj bo mogoče v polni meri iskati zaslonbo pri njej. Vsa dotlej pa bodo koščki slovenskega kulturnega prostora v svetu navezani na iznajdljivost in trmasto vztrajnost." (str. 174/5)

Ob desetletnici osamosvojitve z veseljem ugotavljamo, da so se z novimi razmerami v matici bistveno spremenili pogoji v izseljenstvu. Omenjeni zgodovinski premiki so omogočili nova navezovanja, izmenjave in povezovanja prav z matico, kar je pomenilo resnično prerojenje narodne zavednosti v diaspori.

Povezave so seveda obstajale že od začetka, vsaj preko periodičnega tiska in knjig. A vse nekaj drugega so osebna

srečanja, v živo. Kulturne izmenjave z matico so se prosto razmahnile šele z demokracijo. Na verskem področju se je to zgodilo že malo prej. Gorniki in smučarji so že v sedemdesetih letih odkrili Patagonijo (v manjši meri Mendozo) in so mimogrede navezali stike z našimi ljudmi. Nazadnje se je celo nogometna ekipa šla pomerit v Slovenijo z domorodci.

A najbolj odmevna je nedvomno kulturna izmenjava: glasbena, literarna, likovna, gledališka, strokovna. Po društvenih domovih vedo, da je vsak tak obisk pomenil poživitev slovenstva. V obe smeri. Pri SKA je kulturno izmenjavo že zgodaj začel uresničevati Lado Lenček. V tem je bil vizionar. V zaprtem prostoru ozračje postane zatoхло.

Če danes, ob deseti obletnici samostojne Slovenije, obžalujemo marsikaj nepravilnega in nepravnega v slovenski državi, pa moramo kot izseljenci priznati, da je naš položaj sedaj neizmerno lažji. Meje so odprte, možnosti za obojestransko oplojevanje so dane, vsaj načelno. Naslonitev našega bitja in žitja na suvereno matično državo je bistvene važnosti. Nekje smo vendar zasidrani, nekje imamo oporo, podporo, odmev, včasih tudi priznanje. Dostop imamo do izvirov naše narodne istovetnosti. Skozi desetletja nam je bilo to onemogočeno, danes pa se tudi skupinsko lahko povezujemo z matično kulturo, z znanostjo, z gospodarstvom. In tudi politično.

Za osvetlitev zgornjih dognanj naj navedem primer male mendoške skupnosti. Fantovski oktet se je spočel ob obisku naših abiturientov v Sloveniji. Danes je naš ponos in tudi steber skoro vsega društvenega delovanja. Nepozabni so bili obiski zborov, Akademskega in komornega Ave, pa oktetov in Čukov. Ali srečanja s skupinami turistov in pred dnevi s škofom Uranom.

Srečanje s pesnikom Tonetom Kuntnerjem je bilo eno od doživetij, ki nas je zaznamovalo. Razpihalo je žerjavico slovenstva izpod pepela časovnih in prostorskih daljav. Na enem od teh srečanj so se iskre vžgale in zagorele v plamen domovinske ljubezni. Plamen, ki nas je ogrel v slovenski istovetnosti in

luč, ki je simbolno izrazila zvestobo do očetnjave. Ob slovenski besedi in pesmi je zagorelo neko primarno občutje bratstva in tovarštva, ki nas je povedlo skoro v neko tribalno obredno ekstazo. Res smo bili vsi iz sebe od neslutnih odmevov narodne pesmi v naših srcih. Kot da bi vstajale podobe iz sanj, podobe iz dobrega, predrevolucijskega sveta, ko še ni bilo bratomorne rane na narodovem telesu. Pa nismo peli le nostalgичne eks-DPijevci-begunci, več ali manj že priletni, ampak družno z nami, občuteno in pretresljivo domoljubno, mladi fantje. Taki in podobni so sadovi kulturne izmenjave z matico, včasih tako žlahtni, da rodijo trajne povezave.

Vir

Pomladni pozdrav

Vinko Rode

Dan na dan
zlatarji na zapadnem nebu
napovedujejo vstajenje.
Gloria in excelsis Deo
pišejo vesoljski žarometi
v tkivo kordiljere
in nebes tančice.

Iz zemlje silijo sokovi v cvet,
življenje v praznik vencev
in brstičev.

Že prihaja, se že naznanja iz daljave
šum tajne sinfonije,
dih pomlajenja.

Na mejah stražijo topoli,
vinogradi so že v pričakovanju
mimohoda Vesne.

Odšli so...

Dne 16. novembra 2000 je umrl v Argentini prof. **Zlatko Tomšič**, član prirodoslovno-znanstvenega odseka SKA. Rodil se je leta 1923 v Slovenski Bistrici, od koder se je kmalu preselil v Ljubljano, kjer je hodil v osnovno šolo in gimnazijo, kasneje pa jo nadaljeval v Beogradu. Tam ga je presenetila vojna in se je z družino vrnil v Ljubljano. Leta 1942 so ga Italijani internirali v Gonarsu, od koder se je vrnil leta 1943. Po vrnitvi v Ljubljano je najprej maturiral, nato pa se pridružil četnikom v Ilirski Bistrici. Po končani vojni se je umaknil v Italijo in se vpisal na Agronomsko fakulteto univerze v Bologni. Leta 1948 se je izselil v Argentino, kjer je že po enem letu odšel iz Buenos Airesa v 1300 km oddaljeno severo-zahodno mesto Tucumán. Dobil je službo na »Fundación Miguel Lillo« in se takoj vpisal na fakulteto prirodoslovnih ved. Tam je leta 1955 končal študije in nastopil službo kot asistent katedre za nevretenčarje in za

zoogeografijo. V naslednjih letih je postal titularni profesor za nevretenčarje. Med leti 1978 in 1983 je bil dekan prirodoslovne fakultete državne univerze v Tucumánu, po tem letu pa je odstopil in ostal kot titularni profesor-raziskovalec na Fundación Miguel Lillo. Tam je dosegel izredne uspehe v odkrivanju novih zvrsti zemeljskih glist.

Dr. Tomšič je bil v Argentini kot znanstvenik zelo cenjena osebnost v svoji stroki, kjer se je specializiral in publiciral svoja raziskavanja. Med svojimi kolegi je užival velik ugled kot prisrčen in odkrit prijatelj, dober katoličan, poln ljubeznivosti in humorja.

V Dolores v cordobski provinci, blizu dr. Hanželičeve slovenske počitniške kolonije, je kupil hišo, kamor so hodili na počitnice in jih preživljali v stiku z buenosaireskimi Slovenci, s katerimi se je rad pogovarjal. Kasneje, ko se je upokojil, se je preselil v cordobsko mesto La Cumbre, kjer je živel do svoje smrti.

Poročen je bil z gospo Nelly Paz in sta imela troje otrok, ki so že vsi poročeni in s kopico otrok.

Odličja

Tone Rode nagrajenec Društva argentinskih pisateljev

Društvo argentinskih pisateljev (Sociedad Argentina de Escritores) je pred kratkim podelilo letošnje nagrade za izvirno, še neobjavljeno prozo in poezijo. Natečaja se je udeležil tudi slovenski pesnik iz Argentine (Buenos Aires) Tone Rode, čigar pesem »El Espejo« (Ogledalo), je prejela argentinsko državno nagrado za poezijo leta 2000 in bila zato tudi vključena v antologijo pesmi Društva argentinskih pisateljev, ki je v prodaji v prostorih društva ter v glavnih knjigarnah v Buenos Airesu.

Nagrajena dela so bila izbrana izmed 1400 prispevkov argentinskih pesnikov. V žiriji so, med drugimi, sodelovali pisateljica, ga. Nélide Pesagno, sekretarka za kulturo, pisateljica ga. Clara Langerman, pisatelj g. Héctor Rico ter predsednik Društva argentinskih pisateljev, pisatelj mag. Carlos Paz.

Svečanost podelitve nagrad je bila 7. maja 2001 v dvorani Jorge Luis Borges v okviru Knjižnjega sejma v Buenos Airesu (Feria del Libro). Nagrade je podelila ga. Nélide Pesagno, sekretarka za kulturo. Ob koncu prireditve je sledil še sprejem nagrajencev v članstvo Društva argentinskih pisateljev.

Tone Rode je do zdaj objavil dve pesniški zbirki: *Zenice* (Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires 1991) in *Mesto Pristan* (Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires 1997). Več njegovih pesmi je bilo objavljenih tudi v različnih revijah v Sloveniji in Argentini. Trenutno pripravlja novo pesniško zbirko, v naslednjih letih pa si obetamo izpod njegovega peresa tudi obsežnejše prozno delo.

Matej Leskovar

(Poročilo iz *Književnih listov* dnevnika Delo)

Opomba uredništva GLASa: Nagrajena pesem Toneta Rodeta bo objavljena skupaj s prevodom v slovenščino (Branko Rebozov) v MEDDOBJU 2001 št. 3-4

Knjige,

ki so jih izdali naši člani

Dr. MILAN KOMAR »LA VIDA INTELECTUAL«
(Edición Sabiduría Cristiana,
Bs.As. Sept. 2000)

LEV DETELA »EMIGRANT«,
(Založba Nova revija)

MARIJAN MAROLT »SPOMINI VMRET«
(Studia Slovenica, Ljubljana 2000,
ponatis iz ZSS 1961)

MARKO KREMŽAR »MED SMRTJO IN ŽIVLJENJEM«
(Nekaj pogledov na včeraj in jutri), Družina,
Ljubljana 2000, 122 strani

MARIJAN EILETZ »MOJE DOMOBRANSTVO IN PREGNANSTVO«,
Mohorjeva (Celje), Ljubljana, 2000, 254 strani.

ZORKO SIMČIČ »SREČANJA Z MAJCNOM«,
Nova Revija 2000, 143 strani

HELGA GLUŠIČ FRANCE PAPEŽ »IZBRANE PESMI«
Mohorjeva založba Celje, Zbirka Žerjavi;
opremila Zalka Arnšek, 200 strani.

EDO ŠKULJ je uredil knjigo
»ROŽMANOV SIMPOZIJ V RIMU«,

ki sta jo izdali Slovenska teološka
akademija v Rimu in Mohorjeva družba
v Celju, 2001, 403 strani.

V pripravi je knjiga o slovenskem zdomskem gorništvu
»V KRALJESTVU KONDORJEV IN NEVIHT«
(Mohorjeva založba Celje;
uredili: v Argentini Marijan Eiletz,
pri Mohorjevi založbi ga. Tadeja Petrovčič-Jerina)

Jubileji

Dne 16. februarja je izpolnil 70 let naš plodoviti
sodelavec dr. Jože Rant, ki nas v zadnjih letih
obdarja z bogatimi prispevki v MEDDOBJU.

Dne 4. junija je praznoval 80-letnico svoje
intelektualne mladosti naš ugledni filozof, prof.
dr. Milan Komar, ki je letos ponovno zaživel v
slovenski skupnosti s prispevki za predavanja in
s publikacijami v Ljubljani.

Dne 13. julija 2001 je v Kanadi slavil svojo biserno
mašo g. Franc Sodja, neumorni pisatelj in vzgoji-
telj, ki bo letos dosegel 87 let plodnega živ-
ljenja.

Vsem jubilarantom želimo iz srca: na mnoga leta
in Bog Vam poplačaj za vse Vaše delo!

Pisma

Tokijsko pismo, z zeleno podčrtano besedo "Glas".

Dragi Glas!

Spet Ti pišem, ker si me pred kratkim prepričal, da bi spet rad bral nekaj mojih vrstic iz Tokia. Tako boš vsaj vedel, da še živim - kljub potresom in tajfunom. Menda smo zdaj v dobi linearnega zoževanja zemeljskega prostora in se bolj kot doslej zavedamo, da je duh, ki družijo poedince, ne pa tehnično uresničena fizična bližina na daljavo.

Že dolgo je tega, kar me je obiskal Med "2000-1/2". Pred kratkim je prispel tudi Med "2000-3/4", skoraj neverjetno hitro, če se spomnim mnogih preteklih let, ko sem zaman čakal na ladjo, s katero bi ob določenem času moral pristati. Oba Meda sta odeta v lične barve, tako da prinašata v sobo svetlo, igrivo razsežnost. Pri Zavrtanikovem olju sem zaman iskal morje, čeprav se slika imenuje "Puerto Madero"; ali me je zavedla beseda "puerto"? Bolj mi ugaja njegova "Pravna fakulteta" s harmonijo nenavadnih barv: in s črtami, ki dajo slutiti.

In ker sem že pri Medu 1/2: silno zanimiva Simčičeva "Ko se domine dvigajo" postavlja še zdaj nerešeno vprašanje, "kako v dobi modernega teatra gledajo naši dramatik na vprašanje poetične drame" (str. 15). Kakor da bi Med slutil možnost odgovora, objavlja od str. 23 do 80 Kremžarjevo poetično dramo "Na pragu". Čeprav sem jo le prebiral, me je s svojo dramatiko prevzela. Česa si ob njej še želim? Enakomernosti ritma. T. S. Eliot neke pravi, da se mora tudi moderna nerimana pesnitev podvreči določenemu notranjemu ritmu, ki družijo tudi čisto kratke stavke med seboj v enote, ritmično enake enoti, ki jo pesnik izbere kot osnovo celotni pesnitvi ali drami. In ker sem že pri Medu 1/2: Rantov esej je odličan, posebno z ozirom na kritične pripombe k tekstu razprave. Mimogrede: na str. 81 piše "moje opombe", na str. 82 "na mojem računalniku" - "svoje opombe", "na svojem računalniku" se mi zdi slovensko pravilneje. Na str. 88 se sprašuje: "Kaj bi bil ta 'insight'?" Zdi se mi, da tudi Rant ne ve prav, kaj naj bi bil ta 'insight' (tudi jaz imam podoben dvom), ker bi na eni strani hitro in jasno nekaj spoznali - da, spoznali! - in vendar bi to bilo ne-razumsko spoznanje... Le razum je zmožen spoznanja!

In ker sem že pri Medu 1/2... Mizeritova "Tretja vrsta" zasluži vso pozornost. V emigracijskem svetu se "na polju literarnega ustvarjanja" pozna "upadanje znanja jezika" z ozirom na "višje kulturno izražanje" (Str.3). Prav v literarnem ustvarjanju pride do izraza lepota vsakega jezika, tudi slovenskega. V lepoti izražanja se razodeva človekova prarajska zmožnost, da daje stvarjem zmeraj primernejša imena. Površno govorjenje in pisanje ustvarja tujino stvar. Dokler ura na zvoniku dejstev ne udari polnoči, za nas katoličane ni nikdar prepozno. Kar naravnost Medu priporočam, da začne z literarno delavnico "za brušenje talentov." In če je treba imeti pri roki denar, sem pripravljen prispevati iz svojih prihrankov 10000 (deset tisoč) jenov. Če bi si kdo dejal, da se ne splača žrtvovati denarja in časa za tkzv. naravno vrednoto, bi v tem trenutku pozabil, da za katoličana ni čisto naravnih vrednot: Kristus je naravi vtisnil posvečujočo smer. Zato lahko za to usmerjenost prosimo tudi za pomoč "od zgoraj", posebno ko se zavedamo ovir.

Zdaj pa k Medu 3-4. V njem lahko zasledimo več španske slovenščine kot v ostalih Medovih revijah. "Išče se" (str. 180); "Videti je bilo, da je celo utegnila zajterkovati" (str. 181); "Skromna stvaritev tega služabnika v pogovoru s kupcem v kavarni za tem, ko so najdražji pisarji objavili seznam petnajstih imen" (str. 184); "sem nekoč srečala enega Mbia Guaranijskega" (str. 196); "za njihovega plemenskega člana" (str. 196); "Ubije se ga" (str. 196); "se pri delitvi skupnega plena prizna direktnega strelca" (str. 197); "ali pa da je podvržen... se ceni" (str. 197); "da se...pobje" (str. 201) "Akcijs...se je smatrala" (str. 201);

"Primitivec v svojem, da..." (str. 203); "enemu guaranijskemu plesu" (str. 204); "v njihovem jeziku" (str. 205); "zaslužila slovenskega prevoda" (str. 207); "tudi če bi se ne verjelo" (str. 209); "glede nas sedanost" (str. 209); "se misli ali piše" (str. 212); "sila, ki se stori zahtevi" (str. 212-213); "nahajajo velike težave" (str. 215); "dejstvo, da...,upravičuje, pridemo do zaključka" (str. 215); "bo Cerkev mogla nekaj razumeti" (str. 216); "predpostavlja za del" (str. 217); "berači od svojih enakih" (str. 218); "Dejansko je več sogovornikov za njim ponavljajo" (str. 219); "da ne more obstajati nobena druga resnica kakor razvoj" (str. 221); "da se hoče" (str. 222); "integrizem" (str. 226); "se govori...se opaža...se zahteva" (str. 226-227); "po njenih delih" (str. 227); "integrizmih" (str. 228); "vsi odgovori nahajajo" (str. 229); "dovoljuje nekako uganiti" (str. 231); "se vara...se izpostavlja" (str. 232); "Ni zavrnil vsa stališča" (232); "da on nahaja" (str. 232); "Išče naravnega temelja" (str. 233); "ni bil zmožen preprečiti obstoj" (str. 234); "ker da se vse to moremo samo zamišljati" (str. 235).

Tudi tiskovnih napak je takorekoč preveč - menim, da sta se lektor ali lektorica tako prehladila, da jima je prehlad zalil oči in sta zmogla le najbolj očitne napake. Tako n. pr. "primitivec" koncipira, ne "konceptira" (str. 200). Na str. 202 beremo: "Ta primitivni instinkt samoohrane je rodil prakso adaptiranja tujeplemenskih otrok" - ali ne gre za "adaptiranje"? Na str. 203, v 2. odstavku, v predzadnjem stavku slutim, za kaj gre, a glede pojma nisem gotov: "Ko je primitivec v mitični pradobi že naravno (ali morda: naravo?) počlovečil, stvoril nekak skupinski 'mi', jih je poslal na nebesni svod, kajti medsebojna pomoč je bila že vzpostavljena." Str. 204-205: "Stari šamom (najbrž šaman) je...obvrnil hrbet..." Str. 205 govori o "pestroličnem ptičjem petju"; morda bo SSKJ nekoč sprejel v svoj zaklad tudi pridevnik "pestroličen". Nekaj manjka v odstavku na str. 215: "Po drugi strani pa ni mogoče tajiti dejstva, da zagovorniki duhovništva za žene nahajajo velike težave v tem, da svoje zahteve potrdili s svetopisemskimi izreki." Sedmi odstavek na isti strani pa sem bil že omenil zgoraj. Najbrž manjka "ki" na str. 219 v stavku "Dejansko je več sogovornikov za njim ponavljajo ta 'ugovor'". "Današnja znanost", beremo na str. 222 kot "op." v oklepaju, nikoli ni absolutna, brezopojna, najbrž gre za besedo "brezpogojna". Str. 230: "med dobrim in zlim", ne "zlem". Ne uganem misli v naslednjem stavku: "dokaz iz pomensko vesoljno-veljavnih splošnih pojmov.../ je dokaz/ iz človeku svojske posebnosti, ki je kultura, na katero moremo gledati kot samo človeški dosežek, ali pa zaradi razodetja ne samo kot takega." Nejasen je tudi naslednji stavek na str. 234: "Tako dokazovanje bi bilo veljavno samo, če bi nam Bog ne bil dal svobode, če ne bili v svojem ravnanju vsaj nepopolno svobodni."

Izmed pesmi mi najbolj ugaja špansko pisana "De vez en cuando" Erike Poglajen. V slovenskem prevodu se čudim vrstici "ker bi ga pogrešala": koga? kaj? Erikini "hipogrifi" pa ostanejo zame beli in bledi; ne vem, kje bi jih lahko srečal v resničnem življenju. Morda pa bo kdo drug odkril pri njih nekaj lepega.

Morda je umetnost zadnje področje, kjer lahko svobodno izražamo svoja mnenja, ne da bi nas kdo zaradi tega vlekel pred sodnika. Upam, da se ne motim. Brankota Rebozova "Lastovki" je globoko doživeta pesem kot pesem. Moti me sprememba ritmičnih naglasov; in da je enajsta kitica naenkrat iz pet vrstic. Celotno pesem doživljam kot enoto, že zunanja oblika to nakazuje. In če je "takoj na grob poleti moje matere" osrednje težišče pesmi, bi zanj bilo treba najti - v skladu s celoto štirivrstičnih kitic - samostojno vrstico. Toneta Rodeta čisto moderna pesem Hotel 11 me z zadnjim verzom zadnje kitice vznemirja: ritem je razbit. Sicer je razbit tudi v 3. kitici, a ga ne občutim tako močno kot v zadnji vrstici; razen možnosti drugačnega naglasa; namesto naglasa na prvem "o" besede "oceanasto" bi bil na "e" iste besede, bolj umetelno kot naravno. Gregorja Papeža pesem "Podobe" je močna izpoved, a zakaj bi se pesnik hotel obtožiti pred sodnikom, da ni "nikoli nosil čevljev"? Morda pa daje španski izvirnik pojasnilo s svojimi španskimi izrazi.

Nei-Andreja Žužka dve kratki povestici se mi zdita le začetek, ki bi mu moral slediti trenutek napetosti, sicer ostaneta zgodbi le neke vrste moderna reportaža. Pripovednik odkrije tudi v kopici navidez nepomembnih dogodkov nekaj, kar jih naenkrat poveže v zgodbo. Jožeta Ranta esej "Etika brez metafizike" je silno zanimivo, izčrpno in kritično pisan. Lahko smo mu hvaležni za trud, ki ga je položil v razpravo! Med "Nekaj pripombami" pa se ne morem strinjati z g. Rantom z ozirom na to, kar dela npravno delovanje neoporečno. Ker imam pri roki le v angleščino preveden "Katekizem Katoliške Cerkve" (1994, izd. Chapman, London), citiram iz njega odlomek št. 1755: "Da je kakšno dejanje dobro, je treba, da je dobro to, kar hočemo, dobro tisto, zaradi česar hočemo dobro (storiti), in da so okoliščine dejanja dobre. Zli namen pokvari sicer dobro dejanje (n. pr. molitev in post, s katerima se hočemo pokazati)...Nekatera konkretna dejanja so že po svoji naravi zla; oprijeti se jih pomeni izprijeno voljo." In iz odlomka št. 1756: "Motimo se torej, če sodimo moralnost človekovih dejanj samo z ozirom na namen, ki jih navdihuje, ali pa z ozirom na okoliščine, ki jih obdajajo (okolje, družbeni pritisk, prisila, nepričakovani položaji)." G. Rant pravilno navaja popolno kesanje, ki se (še zmeraj) teološko imenuje contritio. "Posebno pa mi je žal..." A teologija že od nekdaj pozna tudi nepopoln kes, tkzv. attritio: človek obžaluje svoje prekrške ali svoj prekršek, ker se zaveda kazni, ki jo njegovo ali njeno dejanje zahteva. Če bi bil motiv kazni nekaj slabega, bi kes ne mogel biti npravno neoporečen. Podobno je neoporečno dejanje, ki ga opravi v zavesti, da mi bo dobrota dejanja varna spremljevalka po smrti (predpostavljam prepričanje o nesmrtnosti). Da nagib kazni odnosno plačila ni najvišji, se razume; a ostane nekaj čisto (naravno) dobrega, kar marsikomu pomaga k obratu v dobro. Tudi ni napak, če govorimo o "Bogu, ki plačuje" in o "Bogu, ki kaznuje": Sveto pismo Stare zaveze je polno teh izrazov. Za pravilno pojmovanje posebno izraza "Bog, ki kaznuje", pa je treba Staro zavezo umevati v luči Nove. Pri tem se moramo varovati modernih skrajnosti. Če v nobenem smislu ne pride v poštev izraz "Bog, ki kaznuje" - zakaj je sam

Božji Sin prosil Očeta: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo" (Lk 23:34)? In Gospodov odgovor Petru je tudi zapisan: "Nikogar ni...ki bi ne prejel stokrat..." (Mk 10:29; prim. tudi Lk 18:28).

Uvodno misel k Medu 3-4 podaja SKA-in predsednik g. Eiletz. Vážna se mi zdi misel na strani 165: "Če napravimo spomin, napravimo zgodovinsko pripoved, se pravi, izgubimo možnost pričevanja naše preteklosti" (dodal bi: in o naši preteklosti). V skladu s tem dragocenim uvidom je g. Eiletz napisal zajetno knjigo "Moje domobranstvo in pregnanstvo". Izdala mu jo je Mohorjeva v Celju z datumom 2000. Čeprav sem jo prejel šele pred nekaj dnevi - Japonska je daleč - sem jo začel takoj brati, tako zanimivo in doživljajsko je pisana. Dogodki so tako plastično nanizani, da bi tisti izmed nas, ki jih je tudi sodoživljal, lahko dodal to in ono, ne da bi bilo treba scenarij spreminjati. Posebno privlačnost čutim v tem, da se avtor ne boji osebnih mnenj, pa naj komu ugajajo ali ne. Osebnost me je zanimalo prav posebej poglavje "Slovenska kulturna akcija". Tovrstno pisanje ne more mimo Rude Jurčeca. Zdi se mi zanimivo, da nihče ne omenja dejstva -, ki mi ga je bil prijatelj iz Argentine zaupal -: Jurčec se je bil ločil od svoje žene. Je bila ločitev vzrok ali posledica njegove bolj in bolj se spreminjajoče osebnosti? Navsezadnje je Jurčec hotel živeti resnično življenje katoličana.

Dragi Glas, avtobus v Osrednjo Japonsko me čaka, moram končati. Oprosti, da sem se razpisal na štiri strani; morda pa bodo pomagale, da tu in tam prsti spet udarijo na stari pisalni stroj odnosno na računalnik. Nekdo napisane stvari že zdaj prebira...čeprav pod vplivom otoškega življenja. In prav s teh otokov Ti želim ustvarjalni advent, in ostajam z zelenim svinčnikom v roki, vdani daljnovzhodni bralec

Vladimir Kos.

P. S. Skoraj bi bil pozabil omeniti, da so čisto argentinske "Sončnice" Marjetke Dolinarjeve vredne, da jih obesimo na steno katerekoli sobe v Sloveniji! Več mi pripoveduje kot njena druga slika "Tihožitje". A k obema čestitam!.

Poezije

TISTO STARO VPRAŠANJE

To pesem na klopci zaupam papirju.
In vem, da zamudil naslednji bom vlak.
A pesmi ne morem zaupati tlaku:
morjé pričakuje jo, breg in zefir.

Hortenzije sinje vprašujejo tiho:
"Zakaj imaš pesem tako silno rad?"
"Ni znanost ne zgodba ne glasba ne skladba -
nov svet je postavljen z besedami v stih."

"Nov svet?" spet vprašujejo rože me sinje.
"Dejansko je stari, na novo dojet.
Poznamo ga, vendar besed razodetje
v lepoti obuja na stvarstvo spomin."

Hortenzije vzdihnejo z vetrom ob strani,
kot da ne utéši odgovor jih moj.
Zares tudi mene ne. Vendar še pojem.
Še danes uvida si iščem zaman.

Le to vem: da vse, kar doslej smo zaznali,
se v pesem lahko spremeni - za srcé.
Srce, ki v nas bije, lepote je žejno.
Povej mi: kdo žejo je v zibko nam dal...

ZADNJE POLETNO PISMO (mladi pesniki, ki zmeraj stoka.)

Čestitam k Vaši tehniki stvarjenja,
in da vso knjižno stran napolnite!
Saj veste da so knjige skoraj bele,
ko zdi belina se dokončen sen.

Zakaj pa zmeraj stokate o sebi?
Še svet je poleg Vašega srcá!
Na cesti Stvarnika ni težko najti,
ko mimo okna vije se pogreb.

Priznam - brez Njega je srcé praznina.
Zakaj Ga ne povábite v svoj dom?
Z lučjo potrkal bo na durj dvoma,
ne bo šel kruto mimo bolečin.

Odkrili boste znova čar oblakov!
Prav zdaj po dežju se na smeh držé,
morda ker zgodnji mrak jih vabi k zvezdam...
Močvirje k sva tbi kliče. Kvak, kvak, kvak.

DIVJA ČEŠNJA

Tako jo imenujejo, cvetočo
na eni sami veji, ki živí
s podrtim deblom, s plotom, s staro kočó.
V velikem loku v mesto pot hiti.

A ptički k češnji hodijo kramljat,
kot da je polna vej kot v starih časih.
In sonce daje lesk ji čisto zlat,
pod noč približa luna se z okraši.

Vsi radi jo imajo, rožnobelo:
od polj do klanca z božjo nivico.
Le kaj do nje v ljudeh je zledenelo?
S pogledom komaj jo ošvignejo.

Zaljubljenec se včasih sebi zdim,
o, krasna, ki te jutra lesk ožarja.
O mraku tvojih zvezd se veselim.
Morda v Nebesih češnja-odgovarja.

Vladimir Kos.

Dejavnost naših članov

LIKOVNIKI:

Adriana Omahna je imela v septembru 2000 samostojno razstavo v Centro Cultural v Hurlinghamu, v mesecu novembru pa v Museo del Ejercito Argentino v Buenos Airesu.

Istega leta meseca decembra je razstavljal v Viteški dvorani v Križankah v Ljubljani. 15. januarja 2001 pa je razstavljal svoje akrile in kolaže v Franciškan-skem atriju v Ljubljani.

Andrejka Dolinar in **Marjetka Dolinar** sta razstavili svoja dela 9.11.2000 v klubu Nove revije v Ljubljani in sodelovali pri okrogli mizi. Omizje sta vodila Niko Grafenauer in Jože Snoj. Dne 10. novembra 2000 sta obe sestrji razstavili svoja dela (akrila in paste) v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani. Razstavo je odprl dr. Mirko Juteršek, s petjem je pa sodeloval baritonist Marko Fink. Ob koncu leta sta pravtako razstavljali olja na Ministrstvu za gospodarstvo v Ljubljani.

Andrejka Dolinar: Avgusta 2000 je bila deležna pohvale Društva argentinskih likovnih umetnikov (SAAP) za slikarstvo. Oktobra 2000 je razstavila grafike na mednarodni razstavi »Miniprint Internacional« v Rosariu in istega meseca v kulturnem centru Bernardino Rivadavia v istem mestu. Grafike je razstavila tudi v »Museo Municipal de Artes Visuales« v Santa Fe meseca marca 2001 in v »Universidad Nacional de Córdoba« maja 2001. Udeležila se je Narodnega srečanja grafikov, ki ga je organiziralo Xylon Argentina v Buenos Airesu med 26. in 28. julijem 2001. Aprila 2001 je sodelovala na grafični razstavi (ex-libris) Narodnega muzeja grafike (Museo Nacional del Grabado) na Knjižnem sejmu v Buenos Airesu (27. Feria Internacional del Libro). Od 24. maja 2001 do 11. julija je razstavila olja in grafike v kulturnem centru Palacio Carrasco v Viña del Mar (Čile).

Veronika Šparhakl je razstavljal v juliju 2001 v Salonu Mercosur »Juanito Laguna«.

V mesecu juliju 2001 je razstavila v Zimskem salonu (Salón de invierno) v Haedo (Buenos Aires), kjer je bila deležna posebne pohvale (Mención especial).

Helena Klemenc je v mesecu juliju 2000 samostojno razstavljal olja v Aeroestación Morón. Na razstavi v Zimskem salonu (Salón de invierno) junija 2001 v Haedo pa je dobila drugo nagrado. Meseca julija 2001 je razstavljal v Salón Mercosur »Juanito Laguna«.

Zalka Arnšek je likovno opremila in oblikovala vseh pet dosedaj izdanih knjig v zbirki *Žerjavi* (Mohorjeva Celje, 1998-2001, uredil Franc Pibernik). Knjige so imele sledeče naslove: Ruda Jurčec: Ljubljanski triptih; Branko Rozman: Obsodili so Kristusa; Zorko Simčič: Človek na obeh straneh stene; Milena Šoukal: Ptice na poletu; France Papež: Izbrane pesmi. Umetnica je uporabila za opremo naslovnih strani fotografske črno-bele posnetke svojih plastik v keramiki, katerih značilnost je več ali manj abstraktna kompozicija mehkih krivuljastih ploskev, ki izražajo izredno milino in obenem duhovno svežino.

Božo Kramolc je razstavljal v Celju 22. 3. 2001.

GLASBENIKI:

Marko Fink. Poročamo o umetniški poti člana SKA basbaritonista Marka Finka, ki jo redno spremlja svetovna in slovenska glasbena publika. Pregled obsega dobo od avgusta 2000 dalje.

V Bachovem Matejevem pasijonu je pel vlogo Kristusa v Auditorio Belgrano in Teatro Colón v Buenos Airesu ter v katedrali v La Plati. V isti vlogi je nastopal tudi v Tokiu, Hirošimi in Nagasakiju na Japonskem ter v Ljubljani, na Varaždinskih baročnih večerih in v švicarskem Fribourgu. Pri Janezovem pasijonu pa je sodeloval v mestnem gledališču v Sao Paulo. V Innsbrucku je pel v Schubertovi As-dur maši, v Tokiu, Osaki in Nagoji v Bachovi h-mol maši, v Ljubljani pa v Puccinijevi Messa di gloria. Ob proslavi 100-letnice Verdijeve smrti je pel v njegovem Rekviemu v Novi Gorici in v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Pevca radi iščejo za izvajanje oratorijskih del. V Ljubljani je sodeloval pri Mozartovem oratoriju Betulia liberata, v Bordeauxu, Francija, pri Brahmsovem Nemškem rekviemu, v Madridu in Barceloni pri Händlovem Mesiji, v Lausanne, Švica, pri Rossinijevi Stabat mater, v Ljubljani in Varaždinu pri Händlovem Jetteju, v Mariboru in Barceloni pri Dvorakovi Stabat mater ter v Ljubljani pri Beethovnovi 9. simfoniji v mednarodni izvedbi. V Cankarjevem domu v Ljubljani je sodeloval pri moderni božični kantati Puer natus Lojzeta Lebiča. Ta koncert, kot nekatere druge, je prenašala Evropska radijska mreža.

Nastopa tudi na večerih samospevov, samostojno ali v skupinah. V Mendosi je predstavil samospeve Guastavina in Lajovica, celovečerni recital z izbranimi deli je imel v dvorcu Zemono, v vetrinjski dvorani fresk pa je izvajal Schubertov ciklus Lepa mlinarica. V skupinah, večkrat s sestro Bernardo, je sodeloval med drugim pri izvedbi najnovejših uglasbitev Prešernovih pesmi, na koncertu ob 100-letnici rojstva L. M. Škerjanca, pri snemanju zgoščenke na ptujskem gradu z Bachovimi koralami iz Schemellijeve zbirke in na Festivalu Brežice s psalmi Isaaca Poscha.

V tem obdobju je bil vabljen kot gost v ljubljansko opero, v kateri se je predstavil s pomembnimi figurami v Donizettijevem Don Pasquale in Mozartovem Don Giovanni. S to opero je gostoval tudi v Zagrebu. V koncertni izvedbi pa je sodeloval v Verdijevi operi Otello. Kritiki so ga ocenili kot izkušenega koncertnega pevcu, s sproščeno igro in odlično dikcijo, ki oblikuje zahtevne vloge s čisto pevsko kulturo, in je tako največji magnet odra. Slovenskim pohvalnim kritikam so se pridružile tudi avstrijske v Kärntner Tageszeitung in Kleine Zeitung.

Poleg omenjene plošče z Bachovimi koralami je v tem času posnel za dvojno ploščo 46 samospevov 17 slovenskih skladateljev, med njimi tudi Alojzija Geržiniča.

Marko Fink pogosto sprejema vabila k sodelovanju pri kulturnih in dobrodelnih prireditvah. Tako je sodeloval npr. pri gala koncertu Radia Ognjišče v Cankarjevem domu, na proslavi 40-letnice župnije v Dravljah, na dobrodelnem koncertu ob 300-letnici prihoda uršulink v Ljubljano, pri slovesni maši ob posvetitvi škofa Jurkoviča, na žalni slovesnosti v Teharjah in drugje.

Lučka Kralj-Jerman, priznana dolgoletna zborovodkinja in pedagoginja v Bariločah, je povedla svoj osemčlanski mladinski zbor poimenovan »Vrabciki« na turnejo v Slovenijo. Imeli so enajst dobro uspešnih koncertov. Prvikrat so se predstavili že leta 1999 v Buenos Airesu na Glasbenem festivalu v Slovenski hiši, kjer so očarali našo javnost s svojimi kristalno zvonečimi glasovi. V Sloveniji so nastopali z bogatim

Gledališče

Za leto 2001 se je Slovenska kulturna akcija odločila, da organizira gledališki seminar za mlajše igralce in režiserje različnih slovenskih odrov v Argentini, z namenom poglobiti odrsko umetniško ustvarjanje, predvsem pa posodobiti slovensko izgovorjavo.

Dosegli smo ustrezno podporo pri Ministrstvu za kulturo, ki je razumelo to našo željo in potrebo ter smo v ta namen povabili igralca in pesnika **Toneta Kuntnerja** na tritedensko gostovanje v Argentini, med 4. julijem in 13. avgustom 2001. Seminar se je vršil v Slovenski hiši in je obstojal v študiranju recitacijske umetnosti naših klasikov, sočasno pa so postavili na oder Linhartovo komedijo »Županova Micka«. Vaje so bile številne in intenzivne. Uspeh seminarja je bil dosežen z zaključno predstavitevijo na »Umetniškem večeru« 11. julija, kjer je s slovenskim občinstvom napolnjena dvorana z močnim aplavzom nagradila nastopajoče in organizatorje.

Tone Kuntner je s svojo aktivnostjo sodeloval tudi pri različnih obrobni prireditvah, n.pr. Kulturni večer pri SKA (28.07), obisk slovenske skupnosti v Mendози (4, 5, 6. julija), ter vrsto drugih obiskov z umetniškimi nastopi v slovenskih domovih in društvih. Pri odrskih vajah in na končni predstavi je sodelovala kot šepetalka tudi njegova soproga gospa **Sonja Kuntner**.

Rezultat tega obiska je bil absolutno pozitiven in tako nam je uspelo napolniti mnoge vrzeli v odrski umetnosti v Argentini.

Odmevi in poročila

Ob koncertih zbora Ave - Mendoza 2000

Čudežno in paradokсно: pravzorna popolnost se dogodi tudi v rojevanju in minevanju, v trajanju. A le če je to nastajanje po strogi meri in istočasno po čisti spontanosti. Kot naravno, a vendar po sluhu večnih melodij. Takrat se dogodi čudež polnosti, zaokrožene popolnosti. Le takrat se konec sklene z začetkom, četudi ne izvajajo "da capo al fine". In začetek teži h končni umiritvi v predanosti Biti. Ali na ponovitev kroga. Vsak takt posebej in vsi skupaj merijo v središče, v natančnimi odmerjenosti od nevidne točke, ki kot magnet drži vse v ravnovesju. Kot sonce svoje satelite.

Platon je smatral popolne le večne in nespremenljive ideje. A glej, v času se paradigme utelešajo. Tudi v nastajanju presežejo čas in se rodijo kot neminljive. Po milosti posluha za neslišne melodije.

Vir

repertoarjem, ki je vseboval cerkvene pesmi, slovenske narodne in umetne pesmi, argentinske ter druge pesmi. Na cerkvenih koncertih jih je ponavadi spremljal na orglah **Ivan Vombergar**. Ta turneja je vzbudila precej pozornosti v Sloveniji, ko se je vest o njihovih glasovih od koncerta do koncerta širila in privabila množice poslušalcev. Splošna ocena je bila vsa v superlativih in enkratnosti tega doživetja. Lučka Jerman je zaslovela že leta 1965 z ustanovitvijo pevskega zbora *Niños y jóvenes cantores de Bariloche*, ki je ponesel po vsej Argentini in tudi po svetu svoj umetniški sloves. V Buenos Airesu je nekaj časa delovala tudi kot pevska vzgojiteljica mladih slovenskih pevcev, v Bariločah pa deluje zadnja leta tudi kot pevovodkinja cerkvenega zbora v katedrali.

Kulturni večeri

I.

30. septembra 2000 je predaval v Slovenski hiši priznani sociolog in teolog dr. **Alfredo Saenz SJ** o temi »El hombre moderno«. Dr. Saenz je predstavil »današnjega človeka«, ki je produkt t.i. »moderne civilizacije«, ki dandanes predstavlja družbo, ki raste iz ruševin antičnih civilizacij, ki so temeljile na krščanstvu. Nanizal je vrsto negativnih lastnosti te moderne civilizacije, kot n.pr. pomanjkanje notranjega življenja, izkoreninjenje, masifikacija, potrošništvo, relativizem, vrsta lažnih poduhovljenosti, itd. Predavanju je sledil razgovor z občinstvom, ki je nagradilo predavatelja s toplim aplavzom.

II.

2. decembra 2000 sta razstavila svoja dela v mali dvorani Slovenske hiše **Cecilija Grbec** in **Branko Zavrtanik**. Pri odprtju ju je predstavila dr. Katica Cukjati, podala podatke njunih študijev in omenila njuna delovanja, obenem pa opisala razlike in skupne točke njunih del. Omenila je, da se Cecilija sedaj s privatnimi profesorji posveča študiju umetnosti mozaikov in kiparstvu. Ob osebnem razgovoru je Cecilija komentirala, da je »primitivni indijanski svet zanjo vir inspiracije, ne samo zaradi spominov na otroška leta, ki jih je preživela v Boliviji temveč tudi med kasnejšim potovanjem na jug Argentine, med Mapuche. Prevzame jo njih tišina polna vsebine, preprostost, potrpljenje, borba za vsakodnevni obstoj, solidarnost.«

O Branku je med drugim povedala sledeče: »Slike bolj kot trenutni navdih (inspiracijo) razodevajo veliko razmišljanja, skiciranja, intelektualnega dela. Tista olja, ki so najbližja kubizmu, so sad premišljene kombinacije geometričnih oblik ter modrih in rjavih barv.«

Zaključila je nagovor z iskreno zahvalo Ceciliji in Branku za prijeten večer. Razstava je bila odprta tudi v nedeljo 3. decembra 2000.

III.

8. decembra 2000 vokalni koncert komorne glasbe, arij in samosplovov in slovenskih pesmi sopranistke **Ani Rode**, v Slovenski hiši. V prvem delu sporeda nam je umetnica nudila dve Schubertovi skladbi, eno R. Straussa, nato so se vrstili Adolf Adam, Guastavino, Lopez Buchardo, Josip Pavčič, dve slovenski narodni in ena Tomčeva. V drugem delu pa nam je nudila šest arij: tri iz Mozartove *Le nozze di Figaro*, eno iz Wagnerjevega *Tannhäuserja*, eno iz Puccinijevega *Turandota* ter iz Verdijevega *Il Trovatore*. Občinstvo je bilo prijetno presenečeno nad odlično kvaliteto glasu naše pevke, ki se stalno izboljšuje in se danes že nahaja na višini, ki odgovarja katerikoli operni hiši.

IV.

15. decembra 2000 v slovenski hiši: predstavitev knjige **Marijana Eiletza**: »Moje domobranstvo in pregnanstvo« (Mohorjeva družba, Celje). Knjigo je predstavil arh. Jure Vombergar, ki je v daljšem nagovoru razčlenil svoja razmišljanja in komentarje iz poglavja v poglavje ter končno podal svoje zaključke. Primerjal je tudi Eiletzeve citate z nekaterimi drugimi avtorji in jih vsakega posebej kritično analiziral.

V.

28. aprila 2001 je bila razstava slik **Toneta Kržišnika** v Slovenski hiši. Predstavila ga je voditeljica likovnega odseka s temi besedami:

»Na odprtju v soboto 28. aprila 2001 je Tone Kržišnik predstavil svoja dela v mali dvorani Slovenske hiše. Po

pozdravu vodje likovnega odseka Andrejke Dolinar je spregovoril bivši Tonetov sošolec umetniške šole Slovenske kulturne akcije slikar in kipar Ivan Bukovec, ki je opisal njuna skupna doživetja.

Razstava je bila obiskana že pred odprtjem v petek zvečer. Tudi v soboto popoldne so si študentje srednješolskega tečaja v spremstvu profesorjev ogledali slike. Posebno portrete so z zanimanjem opazovali ter spoznavali nekatere znane osebe, ki jih je Tone Kržišnik portretiral. Tehnika portretov je grafika.

Kržišnik se izraža tudi v drugi tehniki, razstavljal je tudi akvarele. Tone je slikar, ki se ga pogosto srečuje z naravo, takrat se narava spremeni v njegov atelje. Tako smo na razstavi videli naturalistične slike: bariloške in slovenske pokrajine. Ko Tone govori o Sloveniji, pravi: »Ko sem bil tam sem vedno slikal«.

Zanimivo je tudi drevo, kakšni odtenki senc! Sence imajo barve, ker slikar ne uporablja črne barve. Te odsevajo svetlobo in se zlivajo med seboj v jesenske barve. Tone nam ne predstavlja narave kakor jo vidi v notranjosti, pač pa tako, kakor se narava njemu predstavi. To je objektivna vizija narave, katero predstavlja z eno od najtežjih tehnik v slikarstvu, ki je akvarel, katero Kržišnik zelo dobro obvlada. Njegov stil je tudi realističen. Oglejmo si rože, kako so v njih prikazani detajli. Točno razlikujemo, če je vaza steklena ali keramična.

Pred Tonetovimi slikami nam ni treba razmišljati. Slikar prenese gledalcem realnost in jo prikaže v konkretnih oblikah in barvah. Takrat, ko gledalec to dojame, je dosežena povezava med slikarjem in publiko.

Razstava je bila izredno dobro obiskana. Zadovoljni obiskovalci so se dolgo zadržali v prijetnem pogovoru.◀

AD

VI.

7. julija 2001 je v veliki dvorani Slovenske hiše predaval dr. Milan Komar o temi pod naslovom »Kaj nas uči zlom komunizma?« Predavanje bomo verjetno objavili v naslednji številki Meddobja, ker je po svoji dobro utemeljeni tehtnosti in celovitosti ena pomembnih stvaritev filozofa dr. Komarja v zadnjih letih in je nekako nadaljevanje njegovega razmišljanja iz leta 1991 pod naslovom: Razpad in razplod komunizma.◀

VII.

28. julija 2001 je nastopil v mali dvorani Slovenske hiše pesnik in igralec Tone Kuntner v monologu z naslovom: »Pesnik nam govori«. V dramsko-poetični obliki nam je predstavil bistvo slovenske poezije in nam recitiral vrsto izbranih poezij, nekaj tudi svojih lastnih iz zbirke »Mati Slovenija«, zaključil pa je z njemu lastno kreativnostjo in doživetostjo Prešernovo Zdravljico.

Darovali so

Mecenski dar: ga. H.G. (Slo) US\$ 150,-

Mecenski dar g. Vinko Levstik (Slo) US\$ 50,-

Mecenski dar prof. J.M. in ga. (Slo) US\$ 100,-

Mecenski dar g. B.R. (Arg.) US\$ 100,-

Ob priliki razstave slikarka gdč. C.G. US\$ 150,-

Vsem darovalcem se iz srca zahvaljujemo.

Razno

SKA je dne 16.03.2001 pristopila v »Medorganizacijski svet« slovenskih društev v Argentini.

SKA je prejela 29.04.2001 dopis Svetovnega slovenskega kongresa s prošnjo k sodelovanju pri »Svetovni konferenci slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev« pod geslom »POT ZNANOSTI K EDINOSTI SLOVENCEV«, ki ga prireja ta organizacija skupno z Univerzo v Mariboru od 20 do 22. septembra 2001.

V ta namen smo razposlali nad 20 uradnih povabil slovenskim znanstvenikom in univerzitetnim profesorjem v Argentini, za katere smo imeli podatke v našem arhivu. Zaenkrat še ne vemo, koliko bi se jih udeležilo tega kongresa.

PROŠNJA

Spoštovana slovenska rojakinja,
spoštovani slovenski rojak!

Spet se obračamo na Vas, ki še nosite v srcu odgovornost in ljubezen do slovenske besede v svetu. Potrebujemo Vas, da bomo zdržali pred ekonomskim pritiskom, ki tare našo organizacijo. Slovensko Ministrstvo za kulturo nam sicer daje podporo za revijo Meddobje in glasilo GLAS SKA, a te vsote ne zadoštujejo za kritje ostalih stroškov obratovanja in poštnine, oglasov za naše prireditve v časopisju in radiu.

Ponavljamo besede iz lanskega leta: »Priateljstvo je največji zaklad v odnosih med ljudmi. Prijaznost in ljubezen do svojih bližnjih, do narodnih vrednot, do slovenske besede in misli, ter povezanost v srcih med tistimi, ki delajo in ustvarjajo kulturne dobrine z onimi, ki te dobrine uživajo, je neobhodno potrebno za značajsko rast in moralno pokončnost v narodnostnem pogledu.«

Potrebujemo nove naročnike, prejšnje pa prosimo, da poravnajo naročnino.

Saj ni visoka, letos smo jo spet znižali, da se Vam približamo. Nove cene so:

Za Argentino in južno Ameriko 20,- USD letno

Za Evropo in ostali svet 30,- USD letno

Plačati morete osebno v naši pisarni v Slovenski hiši ali pa s čekom na ime: Alojzij Rezelj.

Za Vašo ljubeznivost se Vam lepo zahvaljujemo!

Za Slovensko kulturno akcijo.

Marijan Eiletz
Predsednik

Alojzij Rezelj
Upravnik

Y.S.C. 6 CORE CENTRAL	TARIFA REDUCIDA CONCESION 232
	R. P. L. 201682

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovana. Ramón L. Falcón 4158. (1407) Buenos Aires, Argentina. Urejuje ga odbor, pod koordinacijo tajništva. Glavni urednik: Marijan Eiletz. Director: la Comisión directiva bajo la coordinación del secretario. Tisk / Impreso en: Editorial Báraga del Centro Misional Báraga, Colón 2544. (1826) Remedios de Escalada, Buenos Aires, Argentina. Izhajanje GLASA SKA denarno podpira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Vsa nakazila na ime in naslov: Alojzij Rezelj, Ramón L. Falcón 4158. (1407) Buenos Aires, Argentina.